

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-651625-II/II/KSz

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Warszawa, 13. VIII. 2013.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

W moim zainteresowaniu pozostaje kwestia stosowania przez Policję środków przymusu bezpośredniego w sytuacji, gdy oskarżony lub osoba podejrzana odmówi poddania się obowiązkowym badaniom lub czynnościom, o których mowa w art. 74 § 2 i 3 Kodeksu postępowania karnego.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że Trybunał Konstytucyjny, wyrokiem z dnia 5 marca 2013 roku (sygn. U 2/11) orzekł o niezgodności § 5 ust. 1 i ust 2 oraz § 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie poddawania badaniom lub wykonywania czynności z udziałem oskarżonego oraz osoby podejrzanej (Dz. U. nr 33, poz. 299) z Konstytucją RP.

W przekonaniu Ministra Sprawiedliwości (odpowiedź z dnia 9 sierpnia 2013 r. na publikację prasową zamieszczona na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości pod adresem www.ms.gov.pl/pl/informacje/news,5226,odpowiedz-na-publicacje-prasowa.html) kompetencje do używania środków przymusu bezpośredniego w sytuacji, gdy oskarżony lub osoba podejrzana odmówi poddania się obowiązkowym badaniom lub czynnościom, o których mowa w art. 74 § 2 i 3 Kodeksu postępowania karnego przysługują Policji - po dacie wydania cyt. wyżej wyroku przez Trybunał Konstytucyjny - na mocy ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. 2013r., poz. 628).

W kontekście wyżej powołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, mam jednak wątpliwości, czy wskazany przez Ministra Sprawiedliwości art. 11 ust. 1 cyt. ustawy może stanowić podstawę prawną do stosowania środków przymusu bezpośredniego w opisanej sytuacji, zważywszy na fakt, iż instytucja ta powinna znaleźć uregulowanie w Kodeksie postępowania karnego. W tym względzie, Trybunał Konstytucyjny uzasadniając cyt. wyrok wskazał, że: „Rozważając zasadność zarzutów RPO, Trybunał stwierdza, że również żaden inny przepis k.p.k. nie uprawnia organu wykonującego badania lub czynności wymienione wyżej, do zastosowania wobec oskarżonego lub osoby podejrzanej przymusu bezpośredniego oraz nie reguluje <asysty> podczas tychże badań i czynności. Brak regulacji tych kwestii w k.p.k. należy zinterpretować jako świadomy wybór ustawodawcy. Do takiej konkluzji prowadzi też analiza treści art. 75 § 2 k.p.k., dotyczącego stawiennictwa oskarżonego, który pozostaje na wolności, na każde wezwanie w toku postępowania karnego. W przepisie tym ustawodawca zawarł bowiem wyraźną normę, zgodnie z którą <w razie nie usprawiedliwionego niestawiennictwa oskarżonego można zatrzymać go i sprowadzić przymusowo>. Należy więc uznać, że skoro ustawodawca nie przewidział w k.p.k. stosowania wobec oskarżonego lub podejrzanego środków przymusu bezpośredniego w celu wymuszania podporządkowania się dyspozycjom art. 74 § 2 i 3 k.p.k., nie było to jego zamiarem”.

Wydaje się zatem, że rozwiązaniem wskazanego problemu, jest przeprowadzenie pilnej nowelizacji art. 74 Kodeksu postępowania karnego poprzez dodanie § 3a - stosownie do projektowanych zmian (Druk nr 870, Warszawa 8 listopada 2012 r.). Dlatego też uprzejmie proszę o rozważenie możliwości podjęcia w tej materii odrębnej inicjatywy ustawodawczej, mającej na celu zmianę ww. przepisu.

Łezars Agnieszka

Zuzanna Jędrzejewska